

POSTANOWIENIE

25 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 25 listopada 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa B.M.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie [...]

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej B.M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z 30 października 2024 r., II Ca 2945/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. odstępuje od obciążenia powoda kosztami postępowania kasacyjnego.**

[dr]

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do powyższych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy jej przyjęcia do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) ze względu na konieczność rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego: „tj. ustalenia możliwości i obowiązku dokonania przez sąd powszechny oceny i przypisania odpowiedzialności odszkodowawczej organowi władzy publicznej w przypadku ustalenia jego bezprawnego działania rozumianego jako niezgodność działania organu z normami prawnymi regulującymi stosunek publicznoprawny, które organ naruszył swoim działaniem lub zaniechaniem, a które zawarte są w przepisach prawa administracyjnego czy też przepisach innych ustaw, nieregulujących stosunków cywilnoprawnych”.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga określenia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Problem przedstawiony przez skarżącego nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego w znaczeniu przytoczonym wyżej.

Powód swoje roszczenia odszkodowawcze oparł na twierdzeniu, że Wojewoda [...] jako organ administracji niewłaściwie potraktował jego wniosek z 2007 r. o świadczenie przedemerytalne, a w konsekwencji wniosek ten został niewłaściwie rozpoznany czego konsekwencją była niemożliwość uzyskania świadczenia przedemerytalnego za okres objęty żądaniem pozwu. Zarzucane pozwanemu działanie, które miało być źródłem szkody powoda, nie miało cech

któregoś ze zdarzeń szkodzących spośród wymienionych w art. 417¹ k.c. Wykazanie jego bezprawności nie wymagało zatem posłużenia się powstałym na drodze administracyjnej lub sądowoadministracyjnej prejudykatem. Nie oznacza to jednak, że powód był wolny od wykazania jego bezprawności, która jest konieczną przesłanką powstania odpowiedzialności deliktowej na podstawie art. 417 § 1 k.c. i powinna być udowodniona przez powoda zgodnie z ogólnymi zasadami rozkładu ciężaru dowodu (art. 6 k.c.). Art. 417 § 1 k.c. nie statuuje bowiem domniemania bezprawności działania władzy publicznej. Obowiązkiem procesowym powoda było zatem przedstawienie twierdzeń o faktach oraz zaoferowanie dowodów prowadzących do wykazania, że działanie lub zaniechanie organu wykonującego władzę publiczną było niezgodne z prawem (bezprawne), spowodowało szkodę pozostającą z nim w adekwatnym związku.

Kwestia prawidłowej kwalifikacji pisma powoda z 5 listopada 2007 r. była przedmiotem analizy i rozważań Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w wyroku z 26 kwietnia 2010 r., w którym oddalono skargę powoda na decyzję Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 28 października 2009 r. W uzasadnieniu tego orzeczenia wyjaśniono, że kwestia przyznania skarżącemu prawa do świadczenia przedemerytalnego nie mogła być przedmiotem rozpoznania przez organy po raz kolejny w zwykłym trybie, w ramach wszczętego nowego postępowania administracyjnego, gdyż była objęta stanem powagi rzeczy osądzonej (*res iudicata*). Sądy obu instancji uznały zatem, że dokonana przez organ administracji ocena pisma powoda z 5 listopada 2007 r. była prawidłowa i nie prowadziła do pozbawienia powoda prawa do świadczenia. Skarżący powołał się we wniosku z 5 listopada 2007 r. na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 18 września 2006 r., SK 15/05, co uzasadniało zakwalifikowanie tego pisma jako wniosku złożonego w trybie art. 145a k.p.a., gdyż na taki tryb wzruszenia wydanych już decyzji wskazano w pkt 12 uzasadnienia powołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

W judykaturze przyjmuje się, że ostateczna decyzja administracyjna, która nie została podważona we właściwym trybie, ma charakter wiążący w postępowaniu cywilnym. Stanowisko to ma swoje źródło w art. 2 § 3 i art. 177 § 1 pkt 3 k.p.c. oraz art. 16 i art. 97 § 1 pkt 4 k.p.a., zwłaszcza w odniesieniu do decyzji konstytucyjnych (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z 16 lutego 2017 r., I CSK

679/15, z 21 września 2018 r., V CSK 589/17, postanowienie Sądu Najwyższego z 3 lipca 2015 r., IV CSK 636/14). Orzeczenie sądu administracyjnego wiąże zaś na podstawie art. 170 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

W tym stanie rzeczy sądy obu instancji prawidłowo przyjęły, że nie zaistniały przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa, gdyż powód nie wykazał bezprawności działania organu administracji, która mogłaby uzasadniać odpowiedzialność odszkodowawczą na gruncie art. 417 k.c.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 102 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu. Odstępując od obciążenia powoda kosztami postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy miał na uwadze sytuację osobistą i majątkową powoda, jak również przedmiot postępowania w sprawie i przyczyny wystąpienia z roszczeniem.

[dr]

[SOP]